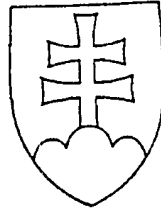

Slovenskej republiky

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Jozefa Štefanku a členiek JUDr. Ivany Izakovičovej a JUDr. Anny Petruľákovéj v právnej veci žalobcu: **G.** so sídlom Š., R. B. X. Rg.Č.X. práv. zast. JUDr. D. T. advokátkou, Advokátska kancelária, N. X. B., proti žalovanému: **S. a. s., M. X. B., IČO: X. práv. zast. JUDr. I. S. advokátkou, Advokátska kancelária, H. X. K., o zaplatenie 1 000 000 000,--Kč (jednej miliardy korún českých) s príslušenstvom**, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 19. decembra 2008 č. k. 7 Cb 47/2003 – 1152, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 19. decembra 2008 č. k. 7Cb 47/2003 – 1152 **p o t v r d z u j e.**

Žalobca je povinný zaplatiť žalovanému náhradu trov odvolacieho konania v sume 178 161,72 EUR na účet jeho právnej zástupkyne JUDr. I. S. do troch dní.

O d ô v o d n e n i e :

Žalobca si návrhom z 21. 02. 2003 uplatnil právo na zaplatenie zmenkovej sumy 1 000 000 000,--Kč so 6 % úrokom od 11. januára 2003 do zaplatenia, zmenkovú odmenu v sume 3 333 333,--Kč a trovy konania. Na odôvodnenie návrhu uviedol, že 19. 12. 2002 sa stal riadnym vlastníkom zmenky č. AS 3/98, ktorá bola ako zmenka vlastná vystavená žalovaným, ktorý v čase jej vystavenia bol ešte štátnym podnikom zastúpeným Ing. J. D. ktorého pravosť podpisu je notársky overená. Zmenka znejúca na sumu jedna miliarda korún českých, bola splatná 10.

januára 2003 v T. a. s., V. X. Bratislava, z účtu žalovaného v prospech S. a. s., V.. Oprávnený zo zmenky túto indosoval v prospech S. a. s. blankoindosáciou dňa 7. januára 2000, ďalej bola zmenka indosovaná 12. júla 2000 v prospech spoločnosti B. ktorá ju 19. 12. 2002 blankoindosamentom previedla na žalobcu. Podpis na blankoindosácii uznal štatutárny zástupca indosanta za vlastný dňa 7. februára 2003 pred notárom. Žalobca zmenku, ktorá je zmenkou bez protestu, uplatnil v deň splatnosti v platobnom mieste, avšak bezúspešne. Preto vyzval listom zo 14. januára 2003 žalovaného, aby v rámci mimosúdneho riešenia došlo k dohode o zaplatení zmenky. Žalovaný na výzvu reagoval listom z 24. januára 2002 a oznámil, že nepristúpi na mimosúdnu pokonávku, pretože zmenku považuje za neplatnú. Ďalej uviedol k veci, že pri jednaní s predchádzajúcim vlastníkom zmenky tento uviedol, že žalovaný nikdy nenamietal neplatnosť zmenky, žalobcovi nie je a z priebehu indosácii na rubopise zmenky je zrejmé, že ani nemôže byť známa nijaká okolnosť, za ktorej bola zmenka vydaná. Z toho dôvodu zmenku považuje len za cenný papier, bez akéhokoľvek vzťahu k predchádzajúcim kauzálnym vzťahom medzi vystaviteľom a remitentom. Ďalej uviedol, že podľa jeho názoru zmenka je bezvadná, lebo obsahuje všetky formálne náležitosti vyžadované zákonom č. 191/1950 Zb. a jednotlivé indosácie boli vykonávané riadne a v súlade so zákonom. K žalobe pripojil kópiu rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7 Obo 182/2000 z 29. novembra 2001. Vo svojej žalobe navrhol vydať zmenkový platobný rozkaz.

Zmenkový platobný rozkaz nebol vydaný a súd na prejednanie veci nariadil pojednávanie, na ktorom vypočul ako svedkyňu notárku JUDr. M. S. ktorá uviedla, že zmenku (spolu 14 kusov) podpísal Ing. J. D. čo vyplýva z položky 424 osvedčovacej knihy. Súd konštatoval, že zo strany 177 osvedčovacej knihy vyplýva, že dňa 30. 10. 1998 podpísal Ing. D. viaceré listiny pod položkami 423 až 431 v prítomnosti svedkyne. Svedkyňa uviedla, že na zmenke bola uvedená len mena označená Čk, ale nebola tam uvedená zmenková suma. Uviedla, že sa nepamätá, či zmenka bola označená značkou AS 3/98.

Súd vo veci rozhodol rozsudkom z 19. 01. 2004 tak, že žalobu zamietol a priznal žalovanému náhradu trov konania. Uznesením NS SR ako súdu odvolacieho bol rozsudok z 19. 01. 2004 zrušený a vec bola vrátená na ďalšie konanie. Odvolací súd vo svojom zrušujúcom uznesení uviedol, že nie je správny právny názor súdu prvého stupňa, keď žalobu zamietol z dôvodu, že zmenková suma je neurčitá, keď je vyjadrená v nejestvujúcej mene Čk, pretože podľa § 13 zák. č. 6/1993 českej zbierky zákonov O České národní bance peňažnou jednotkou v ČR je koruna česká, skratka názvu je Kč. Podľa právneho názoru odvolacieho súdu, je slovný údaj meny dostatočne určitý. V ďalšom konaní nariadil súdu prvého stupňa zaoberať sa ďalšími

námietkami žalovaného. V intenciách zrušujúceho rozhodnutia odvolacieho súdu, súd prvého stupňa sa v novom konaní zaoberal ďalšími námietkami žalovaného, a za tým účelom vykonal dokazovanie.

Prvou námietkou žalovaného bolo, že zmenku nepodpísal štatutárny orgán žalovaného Ing. J. D.. Súd zistil, že žalovaný na toto svoje tvrdenie neunesol dôkazné bremeno s prihliadnutím na úradne overený podpis menovaného pred notárkou.

Ďalšie dokazovanie bolo zamerané na zisťovanie skutkového stavu s prihliadnutím na námietky (tvrdenia) žalovaného, a to vypočutím svedka V. W. ktorý vo svojej výpovedi uviedol, že v čase keď odkúpil zmenku ako zástupca spoločnosti B. od S. a. s., t. j. 12. 07. 2000, na zmenke boli vyplnené všetky náležitosti a chýbal len údaj o splatnosti, pričom vyplňovacie oprávnenie bolo na neho delegované priamo v zmluve o prevode zmenky. Preto doplnil zmenku o údaj splatnosti január 2003.

Svedok V. K. vypočutý na pojednávaní 28. 03. 2006 uviedol, že bol prítomný pri podpisovaní kúpnej zmluvy o prevode predmetnej zmenky medzi spoločnosťou B. a žalobcom a zmenka v tom čase bola vyplnená vo všetkých údajoch. Na stretnutí pri prevode zmenky bol spolu so štatutárom žalobcu prítomný i M. Š. občan ČR. Vtedajšia právna zástupkyňa žalobcu JUDr. I. T. na pojednávaní 19. 01. 2004 uviedla, že žalobca zmenku nadobudol indosamentom od posledného majiteľa zmenky B. a na zmenke nebol vyplnený údaj - dátum splatnosti - a tento údaj doplnil žalobca na deň 10. 01. 2003. Zmenku žalobca nadobudol bez vyplňovacieho oprávnenia a dátum splatnosti tam doplnil podľa toho, kedy sa rozhodol zmenku voči žalovanému uplatniť.

Predchádzajúca právna zástupkyňa svoje vyjadrenie odvolala tvrdiac, že podľa informácie klienta (žalobcu) tento kúpil úplne vyplnenú zmenku a ona nakoľko pracovala na inom takmer totožnom prípade si na pojednávaní zamenila obe kauzy. Uviedla, že zmluvu o kúpe zmenky pripravila avšak nikdy skutočne podpísanú ju nevidela. Túto informáciu poslala súčasnej právnej zástupkyňi žalobcu e-mailom.

Súd ďalej vykonával dokazovanie vyžiadáním spisov z trestných konaní, a to z Krajského úradu vyšetrovania PZ Bratislava, z Vrchného státního zastupiteľství Olomouc. ČR, z Krajského súdu v Ostrave, ČR, z Prezídia Policajného zboru - Úrad boja proti organizovanej kriminalite Bratislava.

Následne súd uznesením z 18. 12. 2006 konanie prerušil podľa § 109 ods. 2 písm. c/ OSP a to až do právoplatného skončenia veci vedenej na Krajskom súde v Bratislave sp. zn 1T 34/2000, ktoré je vedené pre trestný čin vraždy Ing. J. D. a iné.

Najvyšší súd SR ako súd odvolací uznesenie o prerušení konania zrušil z dôvodu, že vzhľadom na charakter žalobcom uplatneného nároku v predmetnej veci, rozhodnutie a konanie v trestnej veci vraždy Ing. J. D. vedeného pod sp zn 1T 34/2000 nie je konaním, ktoré môže mať význam pre rozhodnutie v predmetnej veci.

Súd po zrušení uznesenia o prerušení konania Najvyšším súdom SR a rozsiahleho dokazovania svedeckými a listinnými dôkazmi (materiály zaslané na základe dožiadania súdu orgánmi zo SR a ČR a svedeckých výpovedí resp. výpovedí obvinených, protokoly z výsluchov obvinených pracovníkov U.) nemajú relevantný význam pre samotné rozhodnutie sporu. Krajský súd v Ostrave zaslal kópie výsluchov R. Z. z prípravného konania a hlavných pojednávaní, kde R. Z. tvrdil, že mal vyplňovacie oprávnenie od vystaviteľa zmenky Ing. J. D., k blankozmenkám, ale také oprávnenie nikdy nepredložil a navyiac toto oprávnenie sa malo týkať 12 ks zmeniek, ktoré podľa neho malo slúžiť na vyrovnanie záväzku u P. a. s.

Žalobca podal 21. 03. 2003 návrh na vydanie zmenkového platobného rozkazu, ktorým navrhol, aby súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť mu zmenkovú sumu 1 000 000 000,--Kč spolu so 6 % úrokom a zmenkovú odmenu. Na preukázanie svojho nároku predložil originál zmenky AS 3/98 vystavenej žalovaným na rad S. a. s., V.. Ako už bolo uvedené zmenka bola trikrát indosovaná, a to prvý majiteľ ju indosoval na rad spoločnosti S. a. s. (ktorá ju blankoindosamentom previedla na rad spoločnosti B. a. s., a táto ju následne previedla na žalobcu. Žalovaný v konaní vzniesol námietku neexistencie kauzy pre vydanie zmenky, formálnych väd zmenky z viacerých dôvodov, námietky vyplnenia blankozmenky a procesné námietky.

Prvostupňový súd pokiaľ sa týka námietky nedostatku kauzy, bol toho názoru, že na vystavenie zmenky nebol v konaní preukázaný napriek rozsiahlemu dokazovaniu žiadny kauzálny dôvod. V konaní však nebolo jednoznačne ani preukázané, že žalobca konal vedome na škodu dlžníka, a preto v zmysle § 17 zmenkového zákona by žalobca nebol povinný v tomto konaní kauzu preukazovať.

Z výsledkov dokazovania však nevyplývala ani skutočnosť, že k predmetnej zmenke udelil vystaviteľ (žalovaný) vyplňovacie oprávnenie pre prvého majiteľa zmenky S. a. s. Prehlásenie R. Z., vtedajšieho štatutárneho orgánu prvého majiteľa zmenky zo 16. 01. 2001,

pripojená ako príloha k notárskej zápisnici z 12. 11. 2001 N 273/2001 spísanej notárom Mgr. P. H. o tom, že 24 zmeniek bolo žalovaným vystavených ako blankozmenky a boli podložené dohodami medzi výstavcom a majiteľom, súd nepovažoval za preukázanie a ani to, že dohoda o vyplňovacom práve k týmto zmenkám existovala R. Z. vo výpovedí zo 04. 12. 2001 pred vyšetrovateľom Polície ČR uviedol, že všetkých 24 zmeniek bol oprávnený vyplniť (zmenky nemali dátum splatnosti a zmenkovú sumu) a predal ich už vyplnené všetky. Mimo týchto 24 zmeniek dostal od Ing. D. 6 bianko zmeniek, ako náhradné zmenky v prípade poškodenia alebo zlého vyplnenia niektorej z balíka 24 zmeniek a ďalej tvrdil, že z týchto 6 zmeniek sa mal uspokojiť z dôvodu platenia úrokov z omeškania v súvislosti so zmluvou o postúpení pohľadávok medzi S. a T.

Prvostupňový súd v zmysle § 121 OSP mal z konania vedeného na tamojšom súde pod sp. zn. 37 Zm 415/99 za preukázané, že 5 zmeniek S. a. s., V. zastúpený štatutárnym orgánom R. Z. indosoval na U. ako vistazmenky a takto boli i uplatnené pred súdom. Navyiac menovaný bol vypočutý ako svedok v konaní vedenom pod sp. zn. 37 Zm 415/99 pred dožiadaným súdom a svoju výpoveď pred týmto súdom následne notárskou zápisnicou „upresnil“ tak, že vlastne svoju výpoveď úplne zmenil. Súd preto dospel k záveru, že v súvislosti so všetkými svojimi tvrdeniami je R. Z. nevierohodným svedkom a na jeho tvrdenie nie je nožné brať ohľad.

Svedecká výpoveď svedka V. W. je tiež v rozpore s pôvodným tvrdením bývalej právnej zástupkyne žalobcu, ktorá na rozdiel od svedka pôvodne v konaní tvrdila, že dátum 10. 01. 2003 doplnil na zmenku žalobca. Svoje tvrdenie síce dodatočne „upresnila“ vlastne zmenila, že žalobca nadobudol zmenku vyplnenú uvedeným dátumom. Uviedla, že si predmetný prípad zmýlila s iným obdobným prípadom, na ktorom pracovala. Toto však nepreukázala a súd práve s prihliadnutím na odbornosť právnej zástupkyne a skutočnosť, že až na základe výzvy terajšej právnej zástupkyne žalobcu upravila svoje tvrdenie na pojednávaní konanom 19. 01. 2004, neprihliadal na tieto svedecké výpovede.

Pre úplnosť prvostupňový súd považoval za potrebné uviesť, že v priebehu zisťovania skutkového stavu vypočul viacerých svedkov na zistenie okolností a dôvodov vystavenia zmeniek bývalým štatutárnym orgánom žalovaného. Svedeckými výpoveďami nebolo preukázané, že žalovaný vystavil blankozmenky a udelil vyplňovacie oprávnenie prvému majiteľovi zmenky. Prehlásenie R. Z., ktorý bol štatutárnym orgánom S. a. s. priložené k notárskej zápisnici z 12. 11. 2001 o tom, že mu bolo udelené vyplňovacie oprávnenie, ktoré ako prvému majiteľovi zmenky mu dal vystaviteľ, súd nepovažoval za vierohodné z dvoch dôvodov, a to jednak preto, že predmetná zmenka je vistazmenkou a jednak z ďalšieho už uvedeného

dôvodu a to pre nevieryhodnosť svedka R. Z., pretože jeho výpovede boli rozporné a ako súd zistil v konaní 37 Zm 415/99 (predmetom ktorého sú tiež tzv. D. zmenky) svoje výpovede menil. Dohoda o vyplnení blankozmenky v zmysle čl. I. § 10 zmenkového zákona nemá stanovenú žiadnu formu, teda môže byť uzavretá i ústne, ale z praktického hľadiska a najmä pri takej veľkej sume aká je predmetom sporu, by bolo ústne udelenie vyplňovacieho oprávnenia prinajmenšom pochybné. V čase, kedy už druhý aktér zmenkového obchodu nežije, nemá kto vyvrátiť, resp. potvrdiť ústne tvrdenie o udelení vyplňovacieho oprávnenia.

Naviac súd poukázal na to, že zmenky vystavené a podpísané za žalovaného Ing. J. D. boli vo všetkých súdu známych prípadoch vystavené na rad S. a. s., kde štatutárnym orgánom a jediným spoločníkom bol R. Z., pritom v prípade 5 zmienek, ktoré menovaný indosoval na U. a. s., súd v konaní (37 Zm 415/1999) zistil, že na všetkých zmenkách je dátum splatnosti uvedený „na základe predloženia zmenky“, a tieto zmenky boli predložené na platenie ako vistazmenky, z čoho vyplýva, že svedok ako prvý majiteľ zmenky si bol vedomý toho, že výstavca vystavil zmenky ako zmenky na videnie.

Súd po vykonanom dokazovaní, ktoré bolo zamerané na zistenie skutkového stavu, z ktorého vzhľadom na doleuvedené zistenie nevyvodzoval právne závery, sa zaoberal ďalšou námietkou žalovaného a to jeho tvrdením, že predmetná zmenka AS 3/98 je zmenkou na videnie, a preto nárok z nej je už premlčaný a trpí absolútnou neplatnosťou, pretože má dva navzájom sa vylučujúce dátumy splatnosti.

Z predloženého originálu zmenky AS 3/98 súd zistil, že bola vystavená výstavcom ako vlastná zmenka dňa 28. 10. 1998 na rad S. a. s., D. X. V.. V časti splatná dňa je vľavo uvedený dátum 10. 01. 2003 a vpravo oproti je uvedené „zaplatíme na základe predloženia zmenky efektívne“ a nad týmto údajom je uvedená mena a čiastka číslom 1 000 000 000,-ČK a pod ním slovom čiastka jedna miliarda českých korún Čk.

Medzi účastníkmi nebolo sporné, že dátum 10. 01. 2003 ako dátum splatnosti a zmenková suma vyjadrená číslom i slovom sú údaje dopísané dodatočne.

Podľa ustanovenia čl. I. § 75 zák. č. 191/1950 Zb., zmenkového zákona vlastná zmenka obsahuje označenie, že ide o zmenku, bezpodmienečný sľub zaplatiť určitú peňažnú sumu, údaj splatnosti, údaj miesta kde má byť platené, meno toho, komu alebo na koho rad má byť platené, dátum a miesto vystavenia zmenky a podpis výstavcu.

Pre platný sľub možno použiť akékoľvek výrazy, napr. zaplatím, zaväzujem sa zaplatiť, povinný som zaplatiť a pod., len musí byť zo znenia jasné, že ide bezpodmienečný sľub, čo

v predmetnej veci je na zmenke uvedené „zaplatíme...“ a ďalej pokračujú slová ... na základe predloženia zmenky efektívne". Z toho vyplýva, že základom zmenkového prehlásenia je bezpodmienečný sľub výstavcu, že zaplatí určitú peňažnú sumu na základe predloženia zmenky. Zročnosť vyjadrená údajom „na videnie, alebo výrazom rovnakého významu, napr. „na predloženie", „a vista" značí, že platenie musí byť vykonané hneď, keď oň majiteľ zmenky žiada. Z tohto hľadiska treba posudzovať prípustnosť výrazov významu slova „na videnie" (Karol Kizlink, J. Spišiak, komentár Zmenkové právo). V súlade s čl. I, § 33 ods. 1 zmenkového zákona slová „zaplatíme na základe predloženia zmenky efektívne" vyjadrujú okrem bezpodmienečného prísľubu zaplatiť i to, že platenie musí byť vykonané hneď, keď oň majiteľ zmenky požiada.

Súd si neosvojil tvrdenie žalobcu že tento údaj bol do uplatňovanej zmenky začlenený nie ako údaj dátumu splatnosti, ale ako zdôraznenie požiadavky výstavou (žalovaného), aby zmenka bola uplatnená zákonom predpokladaným spôsobom, teda predložením originálu zmenky.

Zaujal právny názor, že údajom „...na základe predloženia zmenky..." je bez akýchkoľvek pochybností vyjadrený údaj splatnosti určený výstavcom, z čoho možno usudzovať, že predmetná zmenka je zmenkou na „videnie“. O vóli výstavcu vystaviť zmenku na videnie svedčí o doplnenie údajja splatnosti - na základe predloženia - o výraz „efektívne“. Slovo efektívne podľa Krátkeho slovníka slovenského jazyka, má význam ako „skutočne“ a v danej veci súd navyiac s poukazom na § 41 ods. 1 a 2 zmenkového zákona, že platba bude vykonaná v cudzej mene (Kč).

Zmenka predložená v konaní je teda vistazmenkou a výstavca sa na základe predloženia zmenky zaviazal zaplatiť zmenečnú sumu v cudzej mene, v korunách českých. Táto zmenka však obsahuje ďalší dátum splatnosti, a to deň 10. 01. 2003. Súd preto dospel k záveru, že dikcia údajja splatnosti uvedená výstavcom je údajom, že zmenka má byť splatná na videnie, a teda predložená zmenečná listina obsahuje dva údaje splatnosti.

Pri posúdení, či listina je platnou zmenkou vlastnou v zmysle čl. I. § 75 a 76 zmenkového zákona sa vychádza z toho, čo je na listine skutočne uvedené. Je spoločnou povahou všetkých listinných cenných papierov, a teda i zmeniek, že forma akou sú vydané, určuje i ich obsah. Forma zmenky pri vydaní bola určená ako vistazmenka a doplnenie zmenky o ďalší údaj splatnosti, t. j. označenie určitého dňa splatnosti znamená, že ide o dva navzájom sa vylučujúce údaje o splatnosti zmenky, a taká zmenka je neplatná.

Tento záver platí proti každému ďalšiemu majiteľovi zmenky. Zmenka AS 3/98 bola indosovaná nepretržitým radom indosantov a terajší majiteľ ju nadobudol indosáciou 19. 12. 2002, teda v čase, keď zmenkový nárok voči príjemcovi bol už premlčaný. Zmenka na videnie musí byť predložená na platenie do jedného roku od dátumu vystavenia, t. j. predmetná zmenka mala byť predložená najneskôr 28. 10. 1999 a žalobca ju predložil až 10. 01. 2003 (§ 34 ods. 1 a § 70 ods. 1 zmenkového zákona).

Žalobca pri nadobúdaní zmenky mohol vychádzať len z toho, čo je na listine uvedené a nie z jednostranného tvrdenia indosanta, čo mali na mysli tí, čo zmenku vystavili. Z uvedených dôvodov prvostupňový súd dospel k záveru, že predložená zmenka má také formálne vady, v dôsledku ktorých je neplatná, so znakmi absolútnej neplatnosti.

Náhradu trov konania posúdil podľa § 142 ods. 1 OSP.

Rozsudok prvostupňového súdu napadol odvolaním žalobca. V rozsiahlom, jedenásť stranovom podaní tomuto rozhodnutiu vytyka podľa § 205 ods. 1 písm. b/, d/ a f/ OSP, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. V odvolacom návrhu navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil a návrhu vyhovel, eventuálne, aby napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie.

Vecne prvostupňovému súdu vytyka, že okrem iného založil neplatnosť zmenky (vistazmenky) aj na inom určení splatnosti (10. 01. 2003), čo je vylúčené a robí zmenku neplatnou. Tento záver nemá oporu vo vykonanom dokazovaní. Rozhodnutie súdu prvého stupňa je založené na nesprávnom posúdení delenia dôkazného bremena v zmenkovom konaní. Každý civilizovaný súd v dnešnej dobe akceptuje pravidlo, že dôkazné bremeno je medzi účastníkmi konania rozdelené tak, že každý v konaní preukazuje tie skutočnosti, ktoré tvrdí v rámci svojho procesného postavenia na podporu svojho procesného postavenia. Ak žalobca v konaní uplatňuje pohľadávku zo zmenky, zaťažuje ho bremeno tvrdenia v tom rozsahu, že je majiteľom zmenky vykazujúcej znaky platnej zmenky a toto svoje skutkové tvrdenie musí aj preukázať. Ak preukáže žalobca v konaní o zaplatenie zmenky, že je majiteľom zmenky vykazujúcej znaky platnej zmenky, uniesol svoje dôkazné bremeno a nemôže byť neúspešný v konaní z toho dôvodu, že v konaní neboli preukázané akékoľvek ďalšie skutkové okolnosti. Hmotné zmenkové právo pracuje s problematikou vyplnených blankozmeniek tak, že neprihliada na ich dočasnú neúplnosť a vníma ich tak, ako keby boli od počiatku úplnými zmenkami (s účinkami ex tunc). Žalobca, ktorý v konaní uplatňuje pohľadávku vtelenú do zmenky, ktorá bola pôvodne emitovaná

ako blankozmenka a ktorej text bol následne doplnený, nie je povinný v konaní tvrdiť, že táto zmenka bola doplňovaná a že bola doplnená na základe platne udeleného vyplňovacieho oprávnenia.

Otázka prípadnej pôvodnej (ne)úplnosti zmenky, jej riadneho vyplnenia, či excesivity vyplnenia alebo (ne)existencie vyplňovacieho oprávnenia sa môže v konaní o zaplatenie vyplnenej zmenky stať právne významnou iba v prípade, že žalovaný na týchto skutkových tvrdeniach založí svoju obranu proti uplatnenej zmenke. Až do okamihu, keď žalovaný tvrdí, že súdne uplatnená zmenka bola pôvodne neúplná a že nebola vyplnená v súlade s vyplňovacím oprávnením, alebo že vyplňovacie oprávnenie nebolo vôbec udelené, je otázka prípadnej neúplnosti zmenky dôvodnosti a okolností jej vyplnenia absolútne bezpredmetná. Až v okamihu, kedy žalovaný takúto obranu v konaní uplatní, stáva sa táto otázka pre posudzovanie dôvodnosti žaloby na zaplatenie zmenky právne významnou.

Ide však o skutkové tvrdenie žalovaného uplatnené ako obrana proti vymáhaniu zmenkovej pohľadávky a dôkazné bremeno ohľadom preukázania tohto tvrdenia nesie ten účastník konania, ktorý ho na podporu svojho procesného postoja uplatnil.

Ak teda žalovaný v rámci obrany proti uplatneniu zmenky v konaní tvrdil, že k vyplneniu dáta (dátumu) splatnosti (a ani zmenkovej istiny) do uplatnenej zmenky nebolo udelené vyplňovacie oprávnenie, je na ňom, aby takéto svoje skutkové tvrdenie preukázal. Vzhľadom na to, že žalovaný nič také v konaní nepreukázal platí, že neunesol dôkazné bremeno - „záver o tom, že účastník neunesol dôkazné bremeno, možno urobiť vtedy, ak zhodnotenie dôkazov, ktoré boli za konania vykonané, neumožňuje súdu prijať záver ani o pravdivosti tvrdenia účastníka a ani o tom, že by bolo nepravdivé".

Ak teda prvostupňový súd po rozsiahlom dokazovaní skonštatoval, že nie je možné preukázať či na vyplnenie zmenky bolo udelené vyplňovacie oprávnenie, nie je možné na tomto hodnotení dokazovania založiť zamietnutie žaloby, ale naopak, je možné uložiť povinnosť žalovanému zaplatiť zmenkový dlh, pretože bolo na žalovanom, aby v konaní preukázal svoje tvrdenie o tom, že predmetné vyplňovacie oprávnenie nebolo udelené a toto svoje tvrdenie aj preukázal. Nakoľko to bol žalovaný, ktorý v tomto konaní neunesol dôkazné bremeno ohľadne spornej skutkovej okolnosti, ktorou je udelenie alebo neudelenie vyplňovacieho oprávnenia k vyplneniu dáta splatnosti do uplatnenej zmenky, je možné výsledok dokazovania spočívajúci v konštatovaní súdu, že nie je možné preukázať, či oprávnenie bolo či nebolo udelené, prirátať na ťarchu iba a len tomu účastníkovi konania, ktorý nepreukázaním namietanej skutkovej okolnosti

neuniesol dôkazné bremeno, pričom týmto účastníkom v tomto súdnom konaní je výlučne žalovaný.

Prvostupňový súd však ohľadom tejto skutočnosti vyložene suploval povinnosť žalovaného a sám si zhodnotil, že síce: „Dohoda o vyplnení blankozmenky v zmysle čl. I. § 10 zmenkového zákona nemá stanovenú žiadnu formu, teda môže byť udelená aj ústne, ale z praktického hľadiska a najmä pri takej vysokej sume aká je predmetom sporu, by bolo ústne udelenie vyplňovacieho oprávnenia prinajmenšom pochybné. V čase, keď už druhý aktér zmenkového obchodu nežije, nemá kto vyvrátiť, resp. potvrdiť ústne tvrdenie o udelení vyplňovacieho oprávnenia." Takéto hodnotenie dôkazov súdom, je absolútne neprípustné, nakoľko súd tu ignoruje tú skutočnosť, že ten, koho nazýva „aktérom" zmenkového obchodu, bol iba a len Štatutárnym orgánom žalovaného. Nie však Ing. J. D. na ktorého v citovanej pasáži z rozsudku prvostupňový súd evidentne naráža, bol účastníkom zmenkového obchodu, ale bol to žalovaný ako právnická osoba. Je prinajmenšom zarážajúce, ako skutočnosť, že bývalý štatutárny zástupca žalovaného už nežije, zneužíval počas celého konania žalovaný, ale obdobná zmienka, resp. argumentácia na obdobnej úrovni v rozsudku je viac ako nemiestna, alibistická a utilitárna (prospechárska). Takto súd pochybil i pri samotnom hodnotení dôkazov. Aj v tomto prípade ide o zisťovanie tej skutkovej okolnosti, či žalovaný pri vystavení spornej zmenky udelil jej nadobúdateľovi oprávnenie vyplnenia. Jediným dôkazným prostriedkom, ktorý je spôsobilý poskytnúť informácie o fakte, či uvedené vyplňovacie oprávnenie bolo či nebolo udelené, sú svedectvá a prehlásenia R. Z.. Súd prvého stupňa k informáciám získaným týmito dôkaznými prostriedkami neprihliadol s odôvodnením, že svedok R. Z. nie je vierohodným svedkom, pretože jeho výpovede „sú rozporné" a svedok „svoje výpovede mení". Prvostupňový súd však v odôvodnení rozsudku konkrétne neuviedol, v čom sú výpovede svedka Z. nevierohodné a ako svoje výpovede svedok Z. menil. Ohľadom týchto skutočností sa prvostupňový súd odvoláva na iné konanie, ktoré bolo vedené pod sp. zn, 37 Zm 415/99 (a ktorého účastníkom žalobca nie je), pričom z rozsudku však nevyplýva o aké konanie ide, kto sú účastníci tohto konania {možno sa len domnievať, že jedným z účastníkov je asi aj žalovaný} a taktiež v priebehu sporu prvostupňový súd účastníkov konania sp. zn.7 Cb47/2003 neupozornil na to, že dôkazy vykonané v uvedenom konaní vedenom pod sp. zn. 37 Zm 415/99, bude prvostupňový súd aplikovať aj v konaní sp. zn. 7 Cb 47/2003. Žalobca tak nemal možnosť sa k takýmto vykonaným dôkazom vôbec vyjadriť. Uvedeným (ne)konaním prvostupňového súdu bolo jednoznačne porušené právo žalobcu na spravodlivý súdny proces.

Vzhľadom na vyššie uvedené žalobca usudzuje, že napadnutý rozsudok je nepreskúmateľný a konanie pred súdom prvého stupňa je tak postihnuté vadou, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Jedným z dôvodov, pre ktoré súd prvého stupňa považuje svedka Z. za nevierohodného je konštatovanie súdu, že sporná zmenka je vistazmenkou a svedok Z. vypovedal, že zmenky boli vystavené ako blankozmenky. Tvrdenie, že sporná zmenka je vistazmenkou, však nie je možné považovať za skutkové zistenie, ale iba za vklad obsahu zmenky, ktorý je prinajmenšom problematický. Ak súd prvého stupňa dospel k záveru, že sporná zmenka je vistazmenkou (tu odvolateľ upozorňuje, že právnu konštrukciu, ktorú si prvostupňový súd nekriticky osvojil a prijal a o ktorú sa aj právne oprel, teda skutočnosť, že ide o vistazmenku, bola obsiahnutá vo vyjadrení nového právneho zástupcu žalovaného v spore v roku 2007, teda štyri roky po začatí konania), bez ohľadu na to, že existuje niekoľko pádných argumentov, ktoré tento záver súdu prvého stupňa vyvracajú, je neprijatá aby súd označil svedka Z. za nevierohodného, pretože tento svedok vypovedal niečo iné, ako čo si o zmenke bez akéhokoľvek relevantného skutkového poznania myslí súd. Tu je potrebné dať do pozornosti odvolaciemu súdu tú skutočnosť, že svedok Z. svoje tvrdenie o tom, že 24 zmeniek, ktoré boli vydané v dvoch sériách, a to ako séria A - 12 zmeniek znejúcich na menu v slovenských korunách a séria B - 12 zmeniek znejúcich na menu v českých korunách, sú blankozmenky, prezentoval dávno pred začatím sporu, a navyše o tom, že ide o blankozmenky vedel aj žalovaný, ktorý niekoľkokrát rokoval o vyporiadaní týchto blankozmeniek.

Ďalší z významných argumentov súdu prvého stupňa, ktorými súd prvého stupňa odôvodňuje svoje skutkové zistenia v tom smere, že sporná zmenka bola vystavená ako vistazmenka, spočíva v konštatovaní, že rovnaký remitent (S., a.s.) indosoval 5 zmeniek vystavených žalovaným na U., pričom tieto zmenky indosoval ako vistazmenky. Táto argumentácia súdu prvého stupňa je absolútne nemiestna. Žalovaný vystavil celý rad zmeniek v rôznych sériách, za iným účelom a s iným kauzálnym podkladom. Zo skutočnosti, že jednu sériu zmeniek vystavil žalovaný „a vista“ nie je možné korektne vyvodzovať, že zmenky z inej série, ktoré boli emitované z úplne odlišných dôvodov, sú taktiež vistazmenkami. Vzhľadom na uvedené platí, že skutkové zistenia súdu prvého stupňa tak nezodpovedajú vykonaným dôkazom.

Súd prvého stupňa použil argumentáciu o vistazmenkách indosovaných na U. spôsobom, ktorý je v príkrom rozpore tak s procesnými pravidlami upravujúcimi postup súdu pri zisťovaní skutkového stavu, ako aj princípmi právneho štátu a práva na spravodlivý proces. Podľa ustanovenia § 121 OSP súd je oprávnený vychádzať pri zisťovaní skutkového stavu zo

skutočností, ktoré sú mu známe z jeho činnosti, musí však tieto skutočnosti konštatovať v priebehu konania. V civilnom konaní platí zásada ústnosti, ktorá sa okrem iného prejavuje tak, že účastníci konania majú právo byť prítomní pri všetkých činnostiach súdu ktoré smerujú k zisteniu skutkového stavu. Účastníci konania majú právo byť informovaní o všetkých skutočnostiach, ktoré súd zohľadní pri rozhodnutí a to samozrejme v priebehu konania tak, aby na tieto skutočnosti mohli zareagovať zodpovedajúcimi skutkovými tvrdeniami a dôkaznými návrhmi. Súd prvého stupňa skonštatoval, že mu je z jeho činnosti známa tá skutková okolnosť, že rovnaký remitent (S., a.s.) indosoval 5 zmeniek vystavených žalovaným na U., pričom tieto zmenky indosoval ako vistazmenky. Súd prvého stupňa túto skutočnosť konštatoval prvý raz v odôvodnení napadnutého rozsudku. Je absolútne neprijateľné a v rozpore s elementárnymi princípmi právneho štátu a práva na spravodlivé súdne konanie, aby prvostupňový súd touto skutočnosťou argumentoval (až) v rozhodnutí, keď s ňou skôr v priebehu konania neoboznámil účastníkov. Sme toho názoru, že konanie je tak postihnuté vadou, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Pokiaľ by prvostupňový súd pri doslovnom „vtiahnutí“ („infiltrácií“) informácie, že rovnaký remitent (S. a.s.) indosoval 5 zmeniek vystavených žalovaným na U., pričom tieto zmenky indosoval ako vistazmenky, do tohto konania postupoval korektne a účastníkov konania o tejto skutočnosti v priebehu konania informoval, mohol žalobca navrhnúť pripojenie predmetného spisu, aby bolo možné zistiť, koľko toho majú spoločného zmenky indosované na U. a sporná zmenka a či je možné splatnosť zmeniek indosovaných na U. použiť ako argument, žalobcovi je z verejne dostupných zdrojov (najmä z oznamovacích prostriedkov a z internetu) známe, že zmenky indosované na U. neboli vôbec blankozmenkami a tiež, že boli emitované ako zmenky úplné aj s údajom zmenkovej sumy. Zmenka prejednávaná v tomto konaní však bola zjavne emitovaná ako blankozmenka, keď udelenie oprávnenia doplniť do tejto údaj zmenkovej sumy nie je sporný. Súd prvého stupňa tak svojim postupom žalobcovi zjavne uprel právo vyjadriť sa ku všetkým skutočnostiam, ktoré sú pre rozhodnutie vo veci významné a ku ktorým súd môže pri rozhodovaní prihliadnuť. Vzhľadom na uvedené teda platí, že konanie je postihnuté vadou, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Pokiaľ ide o tvrdenie na ktorom prvostupňový súd procesne postavil celé odôvodnenie rozsudku, že žalovaná zmenka je údajne vista zmenkou, poukázal odvolateľ na jeho vyjadrenie zo dňa 10. novembra 2008 a argumenty v ňom uvedené - opätovne platí, že s ich vyvrátením, resp. odôvodnením ich neakceptácie súdom si prvostupňový súd nedal žiadnu námahu a jednoducho ich odignoroval. V predmetnom vyjadrení poukázal na niekoľko významných

skutočností z ktorých vyplýva, že nešlo a nemohlo ísť o vistazmenku. Prvostupňový súd však ani tieto argumenty žalobcu uplatnené v tomto podaní nevyhodnotil, v rozsudku sa iba jednou vetou zmienil o tom, že sa nestotožnil s tvrdeniami žalobcu, čo zo strany súdu odvolateľ považoval z hľadiska akéhokoľvek právneho poriadku, resp. požiadaviek na súdne rozhodnutia, ako primálo, preto znovu upriamil pozornosť súdu najmä na niektoré z týchto skutočností.

Zo znenia platobného sľubu uvedeného v uplatnenej zmenke je jednoznačne zrejmé, že spojenie slov „na základe predloženia" nie je a nemôže byť údajom splatnosti. Údaj dátumu splatnosti určuje okamih, kedy má byť zmenka predložená k plateniu. Pojmovým znakom údaja dátumu splatnosti je schopnosť tohto údaja určiť čas. Údaj dátumu splatnosti teda musí mať podobu údaja určujúceho časové hľadisko uplatnenia zmenky Aby slovo „predloženie" mohlo byť údajom dátumu splatnosti, muselo by byť použité v slovnom spojení, z ktorého vyplýva, že určuje čas. Aby predmetný text („zaplatíme na základe predloženia zmenky") mohol byť považovaný za údaj dátumu splatnosti, musel by byť časovým údajom.

O výklade rozšíreného textu platobného sľubu („zaplatíme na základe predloženia zmenky"), ktorý súdu predložil žalovaný a ktorého podstatou je konštatovanie, že text „na základe predloženia" je údajom dátumu splatnosti, by bolo možné uvažovať v prípade, že by slovo predloženie bolo použité v spojení s predložkou „pri" alebo iným slovom vyjadrujúcim časový aspekt použitého slovného spojenia. Text zaplatím „pri predložení" určuje, mimo iného, aj čas zaplatenia zmenečného dlhu. Text zaplatím „na základe predloženia však s určením doby splatnosť nemá nič spoločné. Text „na základe" je príslovkovým určením, a to príslovkovým určením spôsobu. Ak neurčuje text „na základe predloženia" čas prezentačného úkonu, nemôže byť tento údaj považovaný za údaj dátumu splatnosti.

Ďalej platí, že prvostupňový súd si nesprávne vyložil aj slovo „efektívne", keď ho vykladá tak, práve toto slovo vyjadruje skutočnosť, že ide o vistazmenku (str. 7 napadnutého rozsudku) - ktoré je taktiež nepreskúmateľné, nakoľko z ustanovenia § 41 ods. 3 zmenkového zákona jasne vyplýva, že doložka efektívneho platenia nemá nič spoločného s tým, či ide o vistazmenku alebo blankozmenku. Obsahom doložky efektívneho platenia je ustanovenie povinnosti zmenkového dlžníka platiť v mene určenej na zmenke, a nie v domácej mene. Takáto doložka efektívneho platenia, teda v konkrétnom prípade záväzok zaplatiť zmenkovú sumu v Českých korunách, je práve vyjadrená slovom „efektívne".

V odvolacej odpovedi žalovaný navrhol napadnutý rozsudok potvrdiť z jeho správnych dôvodov a žalobcu posúdiť k náhrade trov odvolacieho konania žalovanému. Odvolateľ dôvody odvolania odvodzuje od ustanovení § 205 ods. 2 písm. b), d), f) OSP. Z dôvodov odvolania je

zrejme, že žalobca nesúhlasí s tým, že doplnenie zmenky o ďalší údaj splatnosti, t.j. označenie určitého dňa splatnosti do zmenky znamená, že ide o dva navzájom sa vylučujúce údaje splatnosti, činí zmenku neplatnou. Tvrdí, že tento názor nemá oporu vo vykonanom dokazovaní, ani v zákone a prvostupňový súd vec nesprávne právne posúdil. Na strane 10 odôvodnenia rozsudku sa k tejto právnej skutočnosti vracia s tým, že zastáva názor, že súd tvrdenia žalobcu, ktoré boli uvedené v jeho vyjadrení zo dňa 10. 11. 2008 odignoroval a v rozsudku sa iba jednou vetou zmienil o tom, že sa nestotožnil s jeho tvrdeniami. Upriamuje pozornosť odvolaného súdu na to, že spojenie slov „na základe predloženia“ nie je a nemôže byť údajom splatnosti. Údaj dátumu splatnosti určuje okamih, kedy má byť predložená k plateniu. Aby slovo predloženie mohlo byť údajom dátumu splatnosti, muselo by byť použité v slovnom spojení, z ktorého vyplýva, že určuje čas. A ďalej opakuje svoj prejav, ktorý predložil žalobca súdu dňa 10. 11. 2008. V ďalších dôvodoch odvolania sa snaží v snahe zvrátiť pre neho nepriaznivé rozhodnutie súdu vytknúť údajné procesné pochybenia spočívajúce podľa neho v nepreskúmateľnosti rozsudku, nezvládnutia dôkazného bremena žalobcom. Nebol účastníkom konania 37 Zm 415/1999 a preto sa nemohol k určitým skutkovým a právnym skutočnostiam vyjadriť. Odvoláva sa ďalej na rozhodnutia (nálezy) Ústavného súdu SR. Tieto vyjadrenia a argumenty v nich použité považuje za neopodstatnené, pretože sú v rozpore s výsledkami dôkazov nachádzajúcich sa v spisoch a zodpovedajúcim aj v postupe súdu v konaní.

Právne žalovaný poukázal na procesné ustanovenia § 121, § 132, § 133 ako aj § 157 ods. 2 OSP, ktorými sa prvostupňový súd riadil a na druhej strane ktorých naplnenie žalobca ignoroval. Odvoláva sa na judikáty iného štátu (Českej republiky) ale aj na nálezy Ústavného súdu, či rozhodnutia Európskeho súdu, ale iba to čo sa mu hodí. Úvahy žalobcu považuje za právne bezvýznamné pre použitia v tomto spore.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (§ 10 ods.2, OSP), na pojednávaní prejednal vec v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáhal preskúmania rozhodnutia (§ 212 ods.1, § 214 ods. 1, písm. c/ OSP) a dospel k záveru, že odvolanie nie je právne dôvodné, prvostupňový súd rozhodol vecne správne, preto jeho rozhodnutie potvrdil (§ 219 OSP).

Odvolací súd konštatuje, že v tejto súdnej veci prvostupňový súd vykonal dostatočné, až nadmerné a výstižné dokazovanie (§ 120, § 121 OSP), až na malé nepresnosti, ktoré nemajú vplyv na správnosť rozhodnutia správne vyhodnotil dokazovanie (§ 132 OSP) a výsledkom toho je jeho správne rozhodnutie. Napadnuté rozhodnutie je aj dostatočne jasné, presvedčivé a objektívne preskúmateľné.

Vyporiadať sa treba s námietkami v odvolaní, ktorými sa prvostupňový súd vyporiadať nemohol, pretože nemohol vedieť, že také námietky a v takom rozsahu žalobcom budú namietané. Prihliadnuť je treba, že súdne spisy majú (po predkladaciu správu) 1 179 listov, pričom väčšina listov má písané dve strany.

Predmetom sporu je nezvyklé vysoký peňažný obnos a tomu zodpovedal aj postup súdu v konaní. Samotné odvolanie vo veľkej časti zodpovedá jazykovednej polemike, výkladu pojmov tak ako ich vykladá odvolateľ a podľa neho, ako ich mal vykladať aj prejednávajúci súd. V prvom rade je to otázka posúdenia predmetného cenného papiera ako zmenky vznikajúceho vždy z písomného právneho úkonu.

Zmenkový postih právna teória definuje ako špeciálny spôsob uplatnenia práv zodpovednosti nepriamych (postihových, regresných) dlžníkov osôb na zmenke podpísaných, ale nezaťažených primárnou povinnosťou platiť. Zmenka je písomným právnym úkonom majúca povahu cenného papiera s osobitnými vlastnosťami a právnou silou, ako vyplýva zo zákona (č. 191/1950 Zb.).

Jednou zo základných požiadaviek na zmenkové vzťahy je, aby poskytovali majiteľovi zmeniek istotu splnenia práva vteleného do zmenky, ako cenného papiera. Tento účel je splnený prísnou formálnosťou zmenkových vzťahov. Z nej vyplýva aj abstraktnosť zmenkového záväzku, ktorý je formou nezávislosti zmenkového vzťahu na záväzkovom príčinnom vzťahu. Zmenky sú nezávislým inštitútom, ktorého existencia nie je viazaná na iný právny vzťah, ktorý mu prípadne aj predchádzal. Tento záver podporuje aj súdna prax.

Neznamená to však, že súd nemá posudzovať, či písomný právny úkon označovaný ako zmenka v danom prípade spĺňa rovnako prísne formálne a hmotnoprávne náležitosti, aby tento právny úkon mal povahu zmenky a ďalej, ak túto povahu má, či ide o platnú zmenku. Okrem náležitosti písomného právneho úkonu (formálnych a vecných), že došlo k jej vystaveniu za predpokladu upraveného nielen v zákone zmenkovom a šekovom, ale či prejav výstavcu zodpovedá ustanoveniam Občianskeho zákonníka (zákona č. 40/1964 Zb. v platnom znení), prípadne iných zákonov a či došlo k prijatiu zmenky s dôsledkami nadobudnutia vlastníctva a to aj pri jej indosovaní.

Žalovaný už v prvostupňovom konaní, ale aj ako odvolateľ v odvolacom konaní dostatočne nerozlišuje postup v občianskom súdnom konaní pri aplikácii ohľadne hmotnoprávných nárokov posudzovaných podľa Občianskeho zákonníka pri zmluvnej úprave a právny vzťah vznikajúci zo zmenky, na ktorý sa vzťahuje osobitný zákon aj osobitná úprava

podľa zákona č. 191/1950 Zb. o zmenkách a šekoch, ale nemožno vylúčiť použitie a tým aj zásah ani iných právnych noriem pri posudzovaní zmenečného vzťahu.

Podľa všeobecného ustanovenia § 853 ods. 1 Občianskeho zákonníka

„Občianskoprávne vzťahy, pokiaľ nie sú osobitne upravené ani týmto ani iným zákonom, sa spravujú ustanoveniami tohto zákona, ktoré upravujú vzťahy obsahom aj účelom im najbližšie“.

Zákon teda pri analógii legis predpokladá aplikáciu aj viacerých právnych noriem a z toho vychádza aj procesný postup podľa Občianskeho súdneho poriadku. Posudzovanie právnych povinností, ku ktorým sa výstavca zmenky zaviazal, ako už bolo uvedené sa posudzuje podľa ustanovení zákona o zmenkách a šekoch, v ktorom je veľmi striktná úprava z tohto vzťahu. Táto striktnosť je skúmaná z pohľadu vystavenia zmenky, jej náležitosti a súlad s právnou úpravou. Vystavená zmenka je cenným papierom, tzv. absolútnym obchodom (§ 261 ods. 3 písm. c/ Obchodného zákonníka), obchodom abstraktným a pri jej realizácii platí koncentračná zásada. Aj pri dodržaní týchto zásad súd musí posudzovať všetky okolnosti ohľadne vystavenia zmenky aj jej realizácie, pokiaľ má mať podklady pre realizáciu § 10. Je nepochybné a medzi účastníkmi nesporné, že v súdnej veci malo ísť o vlastnú zmenku (sólo zmenku) podľa § 75 zákona zmenkového a šekového. Ustanovenia o cudzej (hlavnej) zmenke v podstate platia aj pre vlastnú zmenku (čl. I, § 77 zákona)

Z toho dôvodu je treba poukázať na ustanovenie § 7 zákona, podľa ktorého:

„Ak sú na zmenke podpisy osôb, ktoré sa nemôžu zmenečne zaväzovať, podpisy nepravé, podpisy vymyslených osôb alebo podpisy, ktoré z nejakého iného dôvodu nezaväzujú osoby, ktoré sa na zmenku podpísali alebo v mene ktorých bola zmenka podpísaná, nemá to vplyv na platnosť záväzkov ostatných osôb na nej podpísaných“.

Prvá časť tohto ustanovenia rieši podpisy aj takých osôb na zmenke osôb, ktoré sa nemôžu zaväzovať. Tu sa vyžaduje odpoveď na otázku, či generálny riaditeľ S. vo svojom postavení (krátko pred odvolaním z funkcie, o čom vedel) mohol záväzne podpísať nie vo svojom mene zmenku ale v mene S.. Odpoveď odvolacieho súdu je, že platne podpísať nemohol.

Ďalším ustanovením, z ktorého vychádzal aj prvostupňový súd, je ustanovenie § 10 zákona. Podľa tohto ustanovenia:

„Ak nebola zmenka, ktorá bola pri vydaní neúplná, vyplnená tak, ako bolo dojednané, nemožno namietat' majiteľovi zmenky, že tieto dojednania neboli dodržané, okrem ak majiteľ

nadobudol zmenku zlomyseľne alebo sa pri nadobúdaní zmenky previnil hrubou nedbanlivosťou“.

S touto otázkou sa prvostupňový súd dostatočne vypořiadal. Blankytná zmenka, ak z nej nevyplýva niečo iné po vyplnení podľa vyplňovacieho oprávnenia je vistazmenkou (zmenkou na videnie). Vyplňovacie oprávnenie pre Ing. R. Z. nebolo nijako preukázané aj čo do obsahu, pričom sa nevyhnutne vyžadovalo a muselo byť nespochybniteľné. Aj so záverom prvostupňového súdu, že v osobe konateľa S.a. s., Ing. R. Z. ide o nevierohodnú osobu, odvolací súd sa plne zhoduje. Je pravdou, že súdu nie je známe, že by bol odsúdený, ale je pravdou aj to, že proti nemu bolo vedené rozsiahle trestné konanie aj v súvislostiach so zmenkami. Prvostupňový súd si zadovážil kópie jeho výpovedí a aj výpovedí svedkov vypočutých v prípravnom konaní a na základe týchto podkladov to bolo možné jednoznačne konštatovať. Odvolateľ v priebehu konania viackrát nahliadol do spisov a mohol sa o tom presvedčiť. Tieto okolnosti boli zistené pred úradným orgánom a niet dôvodu o nich pochybovať.

Konečne je tu ustanovenie § 17 zákona, podľa ktorého:

„Kto je žalovaný zo zmenky, nemôže robiť majiteľovi námietky, ktoré sa zakladajú na jeho vlastných vzťahoch k vystaviteľovi alebo k predošlým majiteľom, okrem ak majiteľ pri nadobúdaní zmenky konal vedome na škodu dlžníka.“

Toto ustanovenie upravuje zásadnú neprípustnosť tzv. kauzálnych námietok voči tomu, v prospech toho bola zmenka indosovaná (postúpená). K indosovaniu tejto zmenky došlo (ako z úvodnej časti dôvodov rozsudku vyplýva) došlo trikrát. Kauzálne námietky vyplývajúce zo vzťahov k vystaviteľovi zmenky alebo predošlým majiteľom nemožno účinne namietat voči ďalšiemu vlastníkovi zmenky, ale to nevyklučuje skúmanie týchto káz. Objasnenie káz je nevyhnutné už preto, aby sa objasnili okolnosti, za ktorých tieto právne úkony boli uskutočnené a aby bolo možné posúdiť, či majiteľ nekonal vedome na škodu dlžníka. Otázka dôkazu je totiž problematická a je otázkou nepriamych dôkazov, sotva totiž niekto pri vystavení zmenky alebo pri jej indosovaní na rubopise uvedie, že koná vedome na škodu dlžníka. Ako bolo uvedené, možno to vyvodit len z nepriamych dôkazov. Dôvod tejto konkrétnej zmenky (jej kauza) hodnoverne ani len uvedený nebol.

Tieto dôvody odvolací súd považoval za potrebné doplniť k vecne správne mu rozsudku prvostupňového súdu.

Úspešnému žalovanému odvolací súd priznal náhradu trov odvolacieho konania (§ 142 ods. 1 v spojení s § 224 ods. 1 OSP) v celkovej výške 178 161,72 EUR za dva úkony právnej

pomoci. Z účtovanej výšky odvolací súd nepriznal účtované DPH pretože daňová povinnosť je vzťah štátu a platcu dane a tento nemožno prenášať na účastníka konania, ktorý s daňovými povinnosťami advokáta nemá nič spoločné.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný riadny opravný prostriedok.

V Bratislave 1. apríla 2009

JUDr. Jozef Štefanko, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: M. N.